

Průvodce: Pro čerstvé absolventy (1. LF UK)

Studium se řádně ukončuje absolvováním studia v příslušném studijním programu. Dnem ukončení studia je den, kdy byla vykonána státní zkouška nebo její poslední část. Dokladem o řádném ukončení studia a o získání příslušného akademického titulu je vysokoškolský diplom, který absolventům s uvedením studijního programu, popř. studijního oboru, vydá při promoci univerzita a dodatek k diplomu.

Po vykonání poslední části státní zkoušky absolvent odevzdá na studijním oddělení Index a vyplněný Výstupní list (<http://www.lf1.cuni.cz/vystupni-list-pro-absolventy>) se všemi požadovanými potvrzeními (Knihovna, praktický lékař - výstupní prohlídka atd.) a přihlásí se u příslušné referentky k promoci.

Zdravotní pojištění

Platba zdravotního pojištění úspěšného absolventa se řídí zákonem č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, v platném znění, považuje dítě do ukončení povinné školní docházky, a poté do 26. roku věku, jestliže

- **se soustavně připravuje na budoucí povolání,**
- se nemůže připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc,
- je neschopno z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vykonávat soustavnou výdělečnou činnost.

Za soustavnou přípravu dítěte na budoucí povolání na střední a vysoké škole se považuje:

- **studium na vysokých školách** v programu, tj. bakalářském, magisterském nebo doktorském studijním programu, bez ohledu na formu studia (prezenční, distanční nebo jejich kombinaci) a bez ohledu na to, zda je student v době takového studia výdělečně činný,
- **studium na vysokých školách v cizině**, pokud podle rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy je postaveno na roveň studia na středních nebo vysokých školách v České republice,
- **další studium**, popřípadě výuka v České republice, považované za studium na středních nebo vysokých školách, uvedených ve vyhlášce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 183/1998 Sb.

V době přerušení studia na středních a vysokých školách se nejedná o soustavnou přípravu dítěte na budoucí povolání a v této době nelze uznat dítě za nezaopatřené. Výjimkou je případ, kdy k přerušení studia dojde z důvodu nemoci nebo pro úraz a dítě nebo jeho zákonný zástupce předloží ÚP VZP potvrzení ošetřujícího lékaře, že dítě v průběhu této nemoci nebo léčení úrazu nemůže studovat. Dalším potvrzením ošetřujícího lékaře je pak nutno doložit, do kdy nemoc nebo léčení úrazu znemožňovaly studium, a pouze do tohoto data je dítě považováno za nezaopatřené.

Za soustavnou přípravu dítěte na budoucí povolání na střední a vysoké škole se dále považuje:

- doba od skončení výuky v jednom školním roce do počátku následujícího školního roku, tj. prázdniny mezi jednotlivými ročníky střední školy,
- doba od skončení studia na střední škole do dne, kdy se dítě stalo studentem jiné střední školy nebo vysoké školy,
- **doba od ukončení studia na vysoké škole do dne, kdy se dítě stalo studentem téže nebo jiné vysoké školy, nejdéle však doba tří kalendářních měsíců následujících po měsíci, v němž dítě ukončilo studium na vysoké škole.**

Podmínkou však je, že dítě pokračuje v dalším studiu bezprostředně, to je bez jakéhokoliv přerušení.

Pokud na období po ukončení studia bezprostředně nenavazuje další studium, považuje se za soustavnou přípravu na budoucí povolání ještě:

- kalendářní měsíc, v němž dítě řádně ukončilo studium na vysoké škole (bez ohledu na skutečnost, je-li v té době výdělečně činné), a dále následující kalendářní měsíc, pokud dítě nevykonává po celý tento měsíc výdělečnou činnost ani nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci.
- Nevykonával-li žák v určeném termínu úspěšně maturitní zkoušku, závěrečnou zkoušku nebo absolutorium a byla mu povolena opravná zkouška, odklad zkoušky či její opakování, je nezaopatřeným dítětem do konce školního roku, v němž měl studium ukončit, tzn. do 31.8. příslušného roku, pokud nevykonává po celý kalendářní měsíc výdělečnou činnost ani nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci.

Více informací o zdravotním pojištění absolventů škol získáte na stránkách VZP (<http://www.vzp.cz/platci/informace/stat>), případně na stránkách zdravotní pojišťovny, u níž jste přihlášení.

Student starší 26 let, který není zaměstnancem, nemá příjmy ze samostatné výdělečné činnosti, ani nepatří do kategorie, za kterou platí pojistné stát, a uvedené skutečnosti trvají celý kalendářní měsíc, patří do kategorie osob bez zdanitelných příjmů (OBZP). Dle § 5 písm. c) zákona č. 48/1997 Sb je takový pojištěnec povinen u zdravotní pojišťovny provést oznámení. Pokud toto oznámení neprovede pojištěnec sám, bude zařazen do kategorie (OBZP)

zdravotní pojišťovnou prvním dnem kalendářního měsíce, od kterého u něj není uveden plátcce pojistného. Více informací o platbě zdravotního pojištění osob starších 26 let najdete na stránkách VZP (<http://www.vzp.cz/platci/info/rmace/stat>)

Sociální pojištění

Povinnost absolventa platit pojistné na sociální zabezpečení. záleží na konkrétní situaci:

- **nastupuje do zaměstnání** – do nástupu do zaměstnání není absolvent účasten nemocenského pojištění. Z hlediska důchodového je náhradní dobou pojištění (studiem) ještě kalendářní měsíc, v němž ukončil studium na vysoké škole, a rovněž kalendářní měsíc následující, pokud po celý tento měsíc nevykonává výdělečnou činnost v rozsahu zakládajícím účast na pojištění, ani nepobírá podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci. Od nástupu do zaměstnání hradí pojistné zaměstnavatel. Firma ho platí za sebe a rovněž ho strhává z platu zaměstnance a odvádí ho příslušné (OSSZ/PSSZ).
- **bude registrován na úřadu práce, dokud nenajde zaměstnání** – takový absolvent pojistné neplatí. Doba vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání je také náhradní dobou pojištění (v omezeném rozsahu).
- **odchází studovat na další vysokou školu** – je účasten důchodového pojištění z titulu studia v době od ukončení studia na vysoké škole do dne, kdy se stal studentem téže nebo jiné vysoké školy, pokud studium bezprostředně navazuje. A to nejdéle po dobu tří kalendářních měsíců následujících po měsíci, v němž ukončil studium na vysoké škole (pojistné neplatí).
- **odchází studovat na vysokou školu do zahraničí** – viz předchozí. Je-li studium v cizině podle rozhodnutí MŠMT postaveno na roveň studia v ČR, pojistné neplatí. Jinak se za náhradní dobu pojištění považuje pouze ještě kalendářní měsíc, v němž ukončil studium na vysoké škole, a rovněž kalendářní měsíc následující, pokud po celý tento měsíc nevykonává výdělečnou činnost v rozsahu zakládajícím účast na pojištění, ani nepobírá podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci. Poté již není důchodově pojištěn, pojistné však není povinen platit.

Účast na důchodovém pojištění z titulu studia trvá podle výše uvedených zásad jen dokud doba studia po dosažení věku 18 let v součtu nedosáhne 6 let. Pokud někdo studuje déle, může se přihlásit na OSSZ/PSSZ k dobrovolnému důchodovém pojištění. Minimální výše pojistného činí letos 1 649 Kč měsíčně.

Studentům, kteří ukončí studium a nenastoupí do práce a ani se nechtějí registrovat na úřadě práce, povinnost platit pojistné na sociální zabezpečení nevzniká, nejsou však nadále účastní důchodového pojištění.

Studenti a podnikání Studenti do 26 let, kteří podnikají, se považují za osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ) vykonávající vedlejší činnost, což je pro ně určitá forma zvýhodnění. Nejsou za určených podmínek povinni platit pojistné nebo zálohy, případně mohou platit zálohy v nižších částkách.

Účast studentů na důchodovém pojištění je do určité výše dosaženého příjmu po odpočtu výdajů (od 1. 1. 2009 dosaženého základu daně z příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti), dobrovolná. Po překročení rozhodné částky je však již povinná. Rozhodná částka za rok 2008 činila 51 744 Kč a za rok 2009 ve výši 56 532 Kč. Je-li student úspěšným podnikatelem a vydělává, bude povinen platit pojistné za rok, ve kterém dosáhl rozhodné částky a po podání Přehledu o příjmech a výdajích za tento rok i zálohy na pojistné ve vypočtené výši. V opačném případě nebude povinen platit pojistné, ani zálohy na pojistné.

(Za OSVČ se pro účely důchodového pojištění považuje osoba, která ukončila povinnou školní docházku a dosáhla věku aspoň 15 let a vykonává samostatnou výdělečnou činnost nebo spolupracuje při výkonu samostatné výdělečné činnosti.)

Pro úplnost: pojistné na sociální zabezpečení se skládá z pojistného na nemocenské a důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Jeho platba a výše ovlivňuje dávky nemocenského pojištění a důchody.

Další informace nejen k náhradním dobám pojištění, OSVČ, ale i k celému systému sociálního zabezpečení, najdete na webových stránkách ČSSZ (<http://www.cssz.cz/cz/pojistne-na-socialni-zabezpeceni/>).